

Liturgiczne zespoły śpiewacze diecezji opolskiej w Roku Eucharystii

(Wrzoski k. Opola, 12 marca 2005 r.; Opole, 24 marca i 28 maja 2005 r.)

Dnia 12 marca 2005 r. odbyła się trzecia edycja Przeglądu Schol Liturgicznych Diecezji Opolskiej *Wrzosola 2005* we Wrzoskach (k. Opola). W tym śpiewaczym spotkaniu wzięły udział schole z następujących parafii diecezji opolskiej: Niepoka-

lanego Serca NMP w Domecku (dyr. T. Ramola), Narodzenia św. Jana Chrzciciela w Polskim Świątowie (*Promyczki św. Jana* — dyr. S. Ludwa), św. Marcina w Ochozicach (dyr. M. Wiercimok), św. Bartłomieja w Jełowej (dyr. M. Komek), św. Jana Ewangelisty w Białej Nyskiej (*Puelle canorae* — dyr. M. Walasik), Trójcy Świętej w Gorzowie Śląskim (dyr. ks. M. Stafa), św. Rocha w Starych Budkowicach (*Cantus mirabilis* — dyr. B. Malik), św. Józefa we Wrzoskach (*Callunae Domini* — dyr. W. Pośpiech), św. Michała Archanioła w Prudniku (*Ichtis* — dyr. ks. Tomasz Skowron), św. Andrzeja w Makowicach (*Radość* — dyr. O. Zawada), Podwyższenia Krzyża św. w Malni (dyr. M. Wawrzynek), św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Dobrzeńcu Wielkim (dyr. s. K. Kapica) oraz św. Wawrzyńca w Dąbrowie (*Gaudium* — dyr. D. Słomka).

Regulamin trzeciej edycji Przeglądu Schol Liturgicznych nie przewidywał konkursowej rywalizacji zespołów. Wydawało się bowiem, że będzie to najlepsza droga w zachęceniu dzieci i młodzieży do angażowania się w śpiew liturgiczny¹. Niestety, w porównaniu z drugą edycją przeglądu — do Wrzosek przyjechało mniej zespołów. Organizatorzy zamierzają powrócić do formuły konkursowej w przyszłym roku.

Prezentacje schol liturgicznych przebiegały według pewnego klucza. Z repertuaru gregoriańskiego: *Adoro te devote* lub *Ecce Panis*; jeden z dwóch utworów obowiązkowych do wyboru: *Boże Ojczy wszechmogący* (np. w: *Droga do nieba z nutami*, nr 468) *Składamy Ci, Ojczy* (np. w: *Droga do nieba z nutami*, nr 238) oraz dowolny utwór (z dowolnego okresu liturgicznego) z repertuaru scholi (mógł być wielogłosowy lub piosenką religijną). Po zakończeniu przesłuchań śpiewacy schol wzięli udział w pogadance liturgicznej oraz zostały przygotowane śpiewy na Mszę św. Z kolei dyrygenci uczestniczyli w wykładzie ks. dra P. Tarlinskiego nt. *Schola liturgiczna i jej służba w Roku Eucharystii*. Całość śpiewaczego spotkania zwieńczyła Msza św., której przewodniczył i kazanie wygłosił ks. P. Tarlinski.

Kolejne spotkanie ze scholami liturgicznymi diecezji opolskiej miało miejsce w Wielki Czwartek. Podczas Mszy św. krzyżma śpiewały schole z następujących parafii: Niepokalanego Serca NMP w Domecku (dyr. T. Ramola), św. Michała Archanioła w Prudniku (dyr. ks. T. Skowron), św. Józefa w Opolu-Szczepanowicach (dyr. E. Midek) oraz św. Jana Ewangelisty w Białej Nyskiej (dyr. M. Walasik). Całość przygotował i prowadził ks. G. Poźniak. Po Mszy św. odbyło się spotkanie śpiewaków schol z ks. bpem Janem Bagińskim, w którym wzięli również udział przybyli na wielkoczwartkową celebry organizatorzy oraz uczniowie opolskiego Studium Muzyki Kościelnej. Ksiądz biskup w pierwszej części swojego przemówienia wygłosił katechezę dotyczącą tajemnicy zmartwychwstania Pańskiego. W drugiej części z kolei podjął tematykę pracy w scholi:

Niech więc będzie mi wolno wypowiedzieć słowa wdzięczności za wszystko, co dotychczas zrobiliście. (...) Dziękuję wam za aktywny udział w liturgicznym życiu waszych

¹ Por. [brak autora], *III Przegląd Schol Liturgicznych – Wrzoski*, w: *Archiwum Referatu ds. Muzyki Kościelnej Kurii Diecezjalnej w Opolu* (skoroszyt: *Zespoły śpiewacze 2003–*).

wspólnot parafialnych. (...) Dyrygentom schol i chórów dziękuję za całoroczną pracę z zespołami. (...) Podczas Mszy św. krzyżma, jak i teraz towarzyszy mi uczucie, iż mam do czynienia z ludźmi, którzy dla Pana Jezusa poświęcają swój wolny czas, ale również że potrafią ten czas zorganizować wtedy, kiedy wydaje się on być napięty. Za wszystko „Bóg zapłać”, a na przyszłość gorąca zachęta, byście nadal byli wspaniali i byście wzrastali we wspólnocie waszych zespołów na wspaniałych ludzi².

Dnia 28 maja 2005 r. w kościele seminaryjno-akademickim pw. św. Jadwigi Śląskiej w Opolu odbył się kolejny (trzeci po wznowieniu) Przegląd Chórów Parafialnych Diecezji Opolskiej. Do udziału w tym śpiewaczym spotkaniu zgłosiły się następujące zespoły: Chór Cecyliński z par. św. Michała Archanioła w Grodkowie (dyr. S. Oźga), chór z par. św. Józefa w Opolu-Szczepanowicach (dyr. H. Wierzgalla), Chór *Laudate Dominum* z par. bł. Czesława w Opolu (dyr. L. Wocial-Zawadzka), Chór Katedry Opolskiej (dyr. J. Chudalla), chór z par. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Opolu-Groszowicach (dyr. D. Woszek), Chór św. Cecylii z par. Bożego Ciała i św. Norberta w Czarnowasach (dyr. L. Wocial-Zawadzka, Ł. Niedworok), Chór *Bartholomeus* z par. św. Bartłomieja w Jełowej (dyr. G. Dendera), Chór *Talis Cantus* z par. św. Mikołaja w Otmuchowie (dyr. B. Kozubek-Trela), Chór *Fraternitas* z par. św. Elżbiety w Nysie (dyr. B. Kozubek-Trela) oraz chór z par. św. Rocha w Starych Budkowicach (dyr. B. Malik). Zgodnie z przyjętą przez organizatorów zasadą tegoroczna edycja miała charakter spotkania śpiewaczego, nie odbył się zatem konkurs. Zespoły uczestniczyły we wspólnej rozśpiewce, z kolei — po krótkich próbach własnych — prezentowały zadany repertuar, który, zgodnie z regulaminem, przewidywał następującą kolejność: dowolny utwór na okres zwykły roku liturgicznego — opcjonalnie jedna część (np. *Kyrie*) cyklu *ordinarium missae*; jeden z utworów do wyboru: *O Deus, ego amo te*, (muz. anonim) — 3 głosowy, *Panu zaufałem* (t.: S. Machowiak, m.: M. Machura) — 3 głosowy, *Padajcie ludy* (t.: A. Feliński, m.: K. Kurpiński, oprac. A. Zoła) — 4 głosowy, *Jezu miłości Twej* (mel. śląska, oprac. A. Zoła) — 4 głosowy, *O Święta Uczto* (m. i oprac.: J. Łaś) — 4 głosowy oraz dowolny utwór (z dowolnego okresu liturgicznego — mogła być np. kolęda) z repertuaru chóru. Jak łatwo przewidzieć, muzyczny poziom prezentacji był zróżnicowany. Wydaje się jednak, że niezwykle kształcącym dla dyrygentów i ich zespołów był fakt, że chóry słuchały siebie nawzajem. Poza tym spotkanie miało wspólnototwórczy charakter, co zauważyła dyrygentka chóru z Jełowej — Gabriela Dendera. W wywiadzie dla jednego z opolskich dzienników mówiła, że

(...) w chórze parafialnym bardziej chodzi o bycie razem i tworzenie środowiska, które chętnie się spotyka i jest razem, niż o windowanie niebotycznego poziomu. Naszym sukcesem jest, że mamy dużo młodych osób, szczególnie w głosach żeńskich³.

Przegląd Chórów Parafialnych Diecezji Opolskiej zakończyła Msza św., której przewodniczył i kazanie wygłosił ks. prof. dr hab. Tadeusz Dola — Dziekan Wy-

² Tekst autoryzowany.

³ Cyt. za: KOG, *Zaśpiewali o Eucharystii*, „Nowa Trybuna Opolska” (2005), nr 124, s. 6.

działu Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. W kazaniu zwrócił się do zgromadzenia liturgicznego z następującymi słowami:

Ci, którzy angażują się w śpiew liturgiczny i czynią to świadomie, upodabniają się do starotestamentalnego mędrca Syracha, który poszukuje mądrości, stara się w nią wsłuchiwać i radować się mądrością. Ponieważ tu obecni chórzyci śpiewają w kościołach, zatem — jak Syrach — wielbią Boga, sławią i wychwalają Jego święte imię. Oto bowiem w słowach, które wyśpiewują, znaleźli mądrość. Pozostaje mi więc zachęcić wszystkich śpiewających chórzystów, psalterzystów, kantorów, by mieli świadomość tego, co czynią. Ale również, by treść słów chóranych pieśni wprowadzali w życie. (...) Poza tym jednak, że chór śpiewa dla chwały Bożej, to śpiewa również dla całej wspólnoty liturgicznej, która go słucha; śpiewa dla każdego pojedynczego człowieka w Kościele. Chór pełni zatem swojego rodzaju posługę podnoszenia ku Bogu serc słuchających. Dlatego też dyrygent i jego chór muszą mieć na uwadze tego, który ich słucha, by muzyka — piękna sama w sobie — uniosła serce słuchacza na wyżyny niebieskie, do Boga samego. Mało tego! By muzyka skłoniła słuchacza do refleksji nad treścią przekazu i zaangażowania się w sprawę Bożę⁴.

Podczas uroczystej Eucharystii, sprawowanej na zakończenie dorocznego spotkania chórów parafialnych, ustanowionych zostało dziesięciu nowych psalterzystów w diecezji opolskiej, którzy ukończyli drugą edycję rocznego Kursu dla Psalterzystów (6 sobotnich spotkań), organizowanego przez Studium Muzyki Kościelnej w Opolu. Poza wieloma godzinami zajęć wokalnych i ściśle muzycznych, kandydaci na psalterzystów wysłuchali w ramach kursu następujące wykłady: ks. dr Rudolf Pierskała — *Księgi liturgiczne*; ks. mgr-lic. Grzegorz Poźniak — *Prawodawstwo muzyczno-liturgiczne: Psalterzysta*; ks. mgr Hubert Sklorz — *Służba liturgiczna w prezbiterium*; ks. mgr-lic. Bogdan Kicingier — *Estetyczne wykonanie melodii psalterza*; ks. dr Franciszek Koenig — *Pismo Święte — Księga Psalmów*; dr Iwo Siekierka OFM — *Chorał gregoriański — muzyka liturgiczna*; ks. dr Sławomir Pawiński — *Psalm — śpiewane słowo Boże*; ks. dr Zygmunt Nabzdyk — *Elementy duchowości. Przygotowanie do służby podczas liturgii*.

W liście apostolskim *Mane nobiscum Domine* na Rok Eucharystii Jan Paweł II pisał, że

(...) Eucharystia to wielka tajemnica! Tajemnica, którą trzeba przede wszystkim dobrze celebrować. Trzeba, aby Msza św. zajmowała centralne miejsce w życiu chrześcijan i aby każda wspólnota dokładała wszelkich starań dla jej uroczystego celebrowania, zgodnie z ustalonymi normami, z udziałem ludu, korzystając z posługi różnych osób wypełniających zadania dla nich przewidziane, i z poważną troską o zachowanie sakralnego charakteru, którym powinien odznaczać się śpiew i muzyka liturgiczna⁵.

Wydaje się zatem, że próba stworzenia wspólnego forum śpiewaczego dla schol i chórów w diecezji opolskiej, jak również promocja funkcji psalterzysty są — z punktu widzenia pastoralnego i liturgicznego oddziaływania — przedsięwzięciami, które dobrze animują wokalistykę liturgiczną (zespołową i solową), a jednocześnie

⁴ Tekst autoryzowany.

⁵ JAN PAWEŁ II, List apostolski *Mane nobiscum Domine* (7 X 2004), nr 17.

swojego rodzaju odpowiedzią na papieskie zalecenia odkrywania w eucharystycznej celebrze „wielkiej tajemnicy”

Ks. Grzegorz Poźniak